

Asia: VN/28373/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 2 ja 3 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä sairausvakuutuslain 2 ja 3 luvun muuttamiseksi.

Hallituksen esityksen tavoitteena on parantaa perusterveydenhuollon saatavuutta ja purkaa perusterveydenhuollon hoitojonoja. Lisäksi tavoitteena on siirtää painopistettä ennaltaehkäisevään ja varhaishoitoon sekä edistää eri ammattiryhmien välistä tarkoituksenmukaista työnjakoa. Esityksen tavoitteet ovat hyvät. Haluamme kiinnittää huomion siihen, että esityksessä on tehty merkittävä sekä samanaikaisesti perustelematon rajausta kuntoutuspalveluita koskien: esityksen s. 37 todetaan, ettei toimintaterapia kuulu korvattavien palveluiden piiriin. Haluamme tuoda esille, että esityksessä toimintaterapian näkökulmaa osana Kela-korvattavia kuntoutuspalveluita esityksessä ei ole tarkasteltu laajasti ja perustellusti.

Toimintaterapeutti on laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö, jonka toteuttama toimintaterapia perustuu tutkittuun tietoon ja on näyttöön perustuvaa. Toimintaterapian asiantuntemus on arjen toimintakyvyn ja arjen toiminnan näkökulma. Esimerkiksi työikäisillä toimintaterapian tavoitteet voivat liittyvät työelämään paluuseen esimerkiksi stressiperäisten sairauksien jälkeen (1) ja ikääntyneillä arjen toimintakyvyn tukemiseen (2). Näin ollen oikea-aikaisella toimintaterapialla ennalta ehkäistään muuta palvelutarvetta. Esityksen s. 37 toimintaterapian mainitaan olevan lääkärin määräämää hoitoa. Toimintaterapiassa läheteettömät käytännöt julkisella sektorilla perusterveydenhuollossa ovat vakiintunutta toimintaa (3). Näin ollen kyseessä ei ole vain lääkärin läheteellä tapahtuva kuntoutus kuten esityksen muotoilusta voisi tulkita. Suora ohjautuminen toimintaterapiaan ilman lääkärin lähetettä lisää oikea-aikaiseen toimintaterapiaan pääsyä.

Toimintaterapeuttiliiton tietojen mukaan yhä enemmän yksityisellä sektorilla hakeudutaan toimintaterapiaan myös siten, että asiakas maksaa käynnin itse. Tämän hetkessä hallituksen

esityksessä eri kuntoutuspalvelujen käyttäjät asetetaan eriarvoiseen asemaan keskenään, koska korvauksen saisi esityksen mukaisesti fysioterapiasta (tosin hyvin rajoitetusti) mutta toimintaterapiasta ei. Tälle rajaukselle ei ole esitetty perusteluja ja ylipäätään on keinotekoista tehdä rajausta Kela-korvattavuudesta eri kuntoutuspalveluja koskien. Toimintaterapian rajaaminen ulos Kela-korvattavista palveluista ei ole linjassa hallituksen esityksen tavoitteen kanssa siirtää painopistettä ennaltaehkäisevään ja varhaishoitoon sekä edistää eri ammattiryhmien välistä tarkoituksenmukaista työnjakoa. Kehitysehdotuksena ehdotamme, että toimintaterapia lisätään asian jatkovalmistelussa Kela-korvattavien palvelujen piiriin kuuluvaksi.

Lähteet:

1: Karlsson, L., Erlandsson, LK., Cregård, A. et al. Taking control of one's everyday life - a qualitative study of experiences described by participants in an occupational intervention. BMC Public Health 23, 605 (2023). <https://doi.org/10.1186/s12889-023-15515-z>

2: Toimintaterapia ja terveystaloustiede.

https://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/site/assets/files/2926/terveystaloustiede_valmis_web_1.pdf

3: <https://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/ajankohtaista/toi-laati-maaritelman-toimintaterapeutin-suoravastaanotolle/>

Wikman Kirsi
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry